

Kitagawa Utamaro (1753-1806), "Seiro esho nenju gyoji" (Årlige begivenheder i forlystelseskvarteret Yoshiwara). Trykt i Edo (Tokyo) i 1804.

Hiroshige II (1826-1869), "Shoshoku gatsu". Trykt 1863 i Edo/Tokyo. Motivet gengives i manipuleret form på plakaten til Vejen Kunstmuseums udstilling.

Ingrid Vang Nyman (1916-1959). "Studier af japanske pige- og kvindeansigter". Udateret. Tilhører Vejen Kunstmuseum. Tusch, akvarel og gouache på papir, 415 x 373 mm.

Asiatisk forførelse i Vejen

Udstilling: Spændende udstilling om den japanske påvirkning af europæiske kunstnere.

KUNST
JAPANSKE TRÆSNIT
FRA JAPANSK BOGHÅNDVÆRK
TIL PIPPI LANGSTRØMPE
Tirsdag-fredag kl. 10-16,
weekender og helligdage kl. 11-17
Til den 24. juli

LARS OLE KNIPPEL
kultur@jp.dk

Udstillingens undertitel, "Fra japansk boghåndværk til Pippi Langstrømpe", pirrer straks nysgerrigheden. Hvordan hænger sirlige og detaljemættede træsnit af ypperste kvalitet fra en eksotisk lokalitet i Fjernøsten sammen med Astrid Lindgrens ustyrlige figur fra den nordlige halvkugle?

Forklaringen er, at museumsleder Teresa Nielsen i sin bestandige forskning tid-

ligt stødte på den danske tegner Ingrid Vang Nyman (1916-1959), der stammer fra Vejen, og som i 1944-45 blev opdaget af et svensk forlag og bedt om at illustrere den ukendte Astrid Lindgrens roman, efter at forlaget havde set hendes fornemme streger i en grønlandsk bog. Pippi Langstrømpe var født og opnåede hurtigt verdensberømmelse.

Udfordret af træsnit

Ingrid Vang Nyman frekventerede Kunstakademiet i København uden at tage afgangseksamen, men under studierne blev hun udfordret af de japanske træsnit og raffinerede sin stil efter den asiatiske påvirkning. Det kan bl.a. ses på den aktuelle udstilling, der for første gang herhjemme er helliget udsøgte japanske

træsnitbøger takket være to passionerede samlere i københavnsområdet; de bidrager dels med 200 bøger, dels med originale tryk.

Det sydjyske kunstmuseum råder over verdens største samling af Ingrid Vang Nymans værker, herunder den anarkistiske Pippi Langstrømpe i forskellige positioner med de lidt skrå øjne i det runde ansigt.

Men også kunstmuseets hovedskikkelse, billedhuggeren Niels Hansen-Jacobsen (1861-1941), havde stærke relationer til den asiatiske kunst.

I 1890'erne var han bosat i den kunstneriske smeltedigel Paris, hvor hans vilde keramik skabtes under stor inspiration fra Asien.

Også de impressionistiske malere Claude Monet og Edgard Degas lod sig forføre af de fjernøstlige impulser,

og begge havde betydelige samlinger af japanske træsnit, hvis stil endvidere smittede af på van Gogh og Gauguin samt de hjemlige J. F. Willumsen og Mogens Ballin.

Der er således en påviselig sammenhæng mellem de to bysbørns forskelligartede frembringelser og de foreliggende japanske værker.

Japannerne var især optaget af ehon-bøger med minimal tekst til billeder af velkendte historier. De mente, at billedrige bøger ville frisætte fantasien, konstaterer Teresa Nielsen i en ledsagende tekst og henviser til en japaner, der engang har sagt, at kun den, der ikke kan læse billeder, har brug for en tekst!

Sande mestre

Således pædagogisk udstyret går man rundt i udstillingen,

der er bygget overskueligt op og former sig som en spændende vandring i en fjern tid. Man kommer tæt på rariteterne i monterne. Det er forførende og fascinerende, og man kan fordybe sig i den billedverden, der i anden halvdel af 1800-tallet ramte de europæiske kunstnere.

Der er tale om sande mestre, som leverede vidnesbyrd om mangfoldige ting til gavn for eftertiden, bl.a. Hokusai og Hiroshige, hvis mesterværker er kendt i Vesten. Deres landskaber og deres serier med skildringer af berømte steder indtager et højdepunkt i deres produktion. Hokusais trebindsværk "100 udsigter til Fuji" er en perle.

Håndværket bag træsnitbøgerne blomstrede i Edo-tiden fra 1603 til 1868 med centrum i det nuværende

Tokyo. Det begyndte med illustrerede bøger, og Moronobu betragtes som grundlæggeren af traditionen for ukiyo-e, billeder af den flydende/forgængelige verden.

Udstilling om Pippis tegner

Udstillingen kan også ses som en optakt til efterårets fokus på Pippi-tegneren Ingrid Vang Nyman i anledning af hendes 100-års fødselsdag – med åbning den 21. august. Hun rummer rigeligt med stof såvel privat som kunstnerisk, og udstillingen falder tillige sammen med 150-året for den første handelsaftale mellem Japan og Danmark til næste år.

Yderligere informationer om den japanske præsentation kan læses i museets pjece "KOT. Kunst omkring trolden", hvori Teresa Nielsen giver et overblik over den asiatiske skat.